

Huldremossa, en doldis bland mossorna

Anders Magnusson hittade i fjol en av mossvärldens riktiga doldisar.

ANDERS MAGNUSSON

På självaste nationaldagen i fjol deltog jag i en floraväktarexkursion i de inre delarna av Västergötland. Temat för dagen var rutlåsbräken *Botrychium matricariifolium* och ett antal fina hagmarker besöktes, bland annat en hästhage i Brandstorps socken som torde vara en av landets allra rikaste rutlåsbräkenlokaler (Janson 2005).

I samband med fikapausen besökte vi även en sumpgranskog i närheten. Invid en liten bäck fångades min blick av en samling små, vita, genomskinliga ”trådar”. I ena änden på varje tråd fanns något som liknade en sporsamling. Med på exkursionen var också Erik Ljungstrand vars uppmärksamhet jag påkallade. Erik som vanligtvis har svar på de flesta botaniska frågor blev nu alldeles tyst. Efter en stund utbrister han dock ”*Cryptothallus, Cryptothallus!*” Ingen i sällskapet blev dock särskilt mycket klokare av detta innan han förklarade att det var huldremossa *Cryptothallus mirabilis* som jag hade funnit.

Huldremossan är en särling bland levermossorna eftersom den saknar klorofyll. Det är endast sporogonen som under några få dagar på försommaren sticker upp ovan jord. Den blekgula bålen växer normalt helt dold under mosstäcket.

Växtplatsen var fuktig och huldremossan växte tillsammans med bland annat husmossa *Hylocomium splendens*, väggmossa *Pleurozium schreberi*, stor tujamossa *Thuidium tamariscinum* och skuggstjärnmossa *Mnium hornum*. Enligt andra observatörer som senare besökte lokalen var sporogonen synliga i tre dagar innan de hade vissnat bort fullständigt.

Huldremossa har tidigare påträffats ett tjugotal gånger i Sverige. Senast den påträffades på en ny lokal var i Värmland 2003. Den kända

Huldremossan *Cryptothallus mirabilis* lever saprofytiskt under marken. Liksom hos svamparna är det bara den sporbildande delen som syns ovan jord.

Foto: Tomas Hallingbäck.

totalutberedningen omfattar Europa och västra Grönland.

- Tack till Tomas Hallingbäck för uppgifter kring fyndstatus och till Erik Ljungstrand för synpunkter på artikeln. Tack också till Olof Janson för en trevlig floraväktarexkursion.

Citerad litteratur

Janson, O. 2005. Rutlåsbräkenexkursionen som blev ett möte med huldremossan. – *Calluna* 22(3): 6–7.

ABSTRACT

Magnusson, A. 2006. Huldremossa, en doldis bland mossorna. [*Cryptothallus mirabilis* found in Västergötland, SW Sweden.] – *Svensk Bot. Tidskr.* 100: 61. Uppsala. ISSN 0039-646X.

Anders Magnusson är civilingenjör och arbetar till vardags på AstraZeneca i Mölndal. Fritiden ägnas främst åt fågellivet och botaniken på Onsalalandet utanför Kungsbacka.

Adress: Vässingsövägen 395, 439 94 Onsala
E-post: anders.magnusson@astrazeneca.com